

Kierunek Ekonomia – propozycje zmian na studiach magisterskich

Opracował: Rafał Chmura, student II roku Ekonomii SM, Komisja ds. Jakości Kształcenia

W związku z powołaniem Rady Programowej Kierunku Ekonomia i impulsem do zmian programowych, studenci studiów magisterskich rozpoczęli dyskusję na temat najbardziej kłopotliwych kwestii w programie kierunku oraz proponowanych zmian. Najczęściej powtarzające się postulaty zostały zaprezentowane w niniejszym dokumencie. Część z nich są to ogólne koncepcje dotyczące tego jak powinna rozwijać się Ekonomia w SGH, a pozostała część dotyczy rozwiązań szczegółowych.

- 1) Najczęściej wskazywaną jako problematyczną kwestią jest **zróżnicowanie poziomu kompetencji studentów**, zwłaszcza w zakresie aparatu matematycznego. Jedną z głównych przyczyn jest w tym przypadku możliwość rekrutacji na studia magisterskie na podstawie testu z Wiedzy o Gospodarce, który nie sprawdza umiejętności matematycznych. Wynika z tego:
 - Konieczność poświęcenia części zajęć np. z Zaawansowanej Mikroekonomii, Zaawansowanej Makroekonomii na omówienie narzędzi matematycznych, które są w programie studiów licencjackich w SGH,
 - Duże zróżnicowanie zajęć u różnych prowadzących ten sam przedmiot – część z nich woli nie wprowadzać zbyt dużo aparatu matematycznego.

Rozwiązaniem w tym przypadku mogłyby być **fakultatywne zajęcia „pościgowe”** z matematyki, uruchamiane wspólnie dla studentów Ekonomii i innych kierunków na 1 semestrze studiów magisterskich. Byłyby one dobrym rozwiązaniem dla osób rekrutujących się z zewnątrz, jak i dla absolwentów SGH po mniej matematycznych kierunkach (np. MSG, Zarządzanie). Wprowadzenie tego typu nieobowiązkowych zajęć umożliwiłoby w większym stopniu niż jest to obecnie przechodzenie przez wykładowców prowadzących przedmioty *stricte* ekonomiczne do ich właściwej części, zamiast poświęcania zajęć na omawianie narzędzi matematycznych. Dobrze zaprojektowane zajęcia „pościgowe” ograniczyłyby też w dużym stopniu powtarzalność materiału między I a II stopniem studiów.

Inną propozycją w tym zakresie jest **profilowanie testów rekrutacyjnych na studia magisterskie**. Studenci zdają sobie sprawę, że jest to rozwiązanie kosztowne i wymagające dodatkowej logistyki, ale być może jest to jedyne rozwiązanie aby zachować wysoką jakość studiów magisterskich. Zmiana ta wpisywałaby się w trend, który zapoczątkowały egzaminy wstępne na studiach licencjackich. Rekrutacja na studia magisterskie powinna sprawdzać czy student ma wiedzę niewiele odstającą od poziomu studiów licencjackich w SGH.

- 2) W kontekście zajęć powtórzeniowych poruszony został wątek zajęć z **Ekonometrii Stosowanej**. Jest to dobry przykład przedmiotu, powtarzającego materiał ze studiów licencjackich (z przedmiotu Ekonomia), który wprowadza niewiele nowych zagadnień. Warto rozważyć tutaj możliwość zrealizowania tego przedmiotu zamiennie np. z Ekometrią Panelową. Takie rozwiązanie umożliwiłoby wybór między powtórzeniem, a rozszerzeniem danej tematyki, który uwzględniłby różny poziom studentów (problem efektów kształcenia?).

- 3) Kolejną kwestią jest położenie większego nacisku na **modelowanie ekonomiczne**. Ekonomia jest postrzegana jako kierunek najbardziej „naukowy”/„akademicki”, spośród którego spora część absolwentów myśli o kontynuowaniu studiów na poziomie doktoranckim. Dlatego też większa część studentów (pomimo problemu z punktu pierwszego) postuluje zwiększenie obowiązkowego materiału ilościowego np. spośród obecnej oferty dodatkowej oraz wprowadzenia większej liczby przedmiotów wykorzystujących narzędzia informatyczne w modelowaniu i analizach ekonomicznych (m.in. R, MatLab). Warto rozważyć tutaj włączenie do programu studiów obecnie funkcjonującego przedmiotu **Podstawy Programowania w R** oraz ewentualnie jego kontynuacji.

- 4) Kolejnym często przywoływanym problemem (częściowo powiązanim z punktem trzecim) jest **nieuruchamianie dużej części przedmiotów widniejących w ofercie**. Studenci zdają sobie sprawę z niszowości kierunku i małej liczby studentów, jednak istnieje pewna liczba przedmiotów, która nie została uruchomiona przez kilka semestrów z rzędu. Problem dotyczy przede wszystkim przedmiotów ilościowych takich jak: Analiza matematyczna II, Zaawansowana mikroekonomia II, Zaawansowana makroekonomia II, Teoria wzrostu czy Ekonomia monetarna.

Postulowana jest reguła, która zapewni uruchomienie pojedynczych grup powyższych przedmiotów co najmniej raz na dwa semestry. W przypadku zagwarantowania uruchomienia przedmiotów powinny one znajdować zainteresowanie studentów. Obecnie funkcjonuje taka zależność, że część studentów realizuje „łatwiejsze” przedmioty, ponieważ są pewni, że zostaną one uruchomione w danym semestrze, a to ułatwia im skonstruowanie planu zajęć.

Być może uda się rozwiązać ten problem przez obecnie wprowadzony system preferencji, choć doświadczenia ostatnich dwóch semestrów tego nie pokazują.

- 5) Zidentyfikowany został również **problem przedmiotów obowiązkowych** – w planie studiów studenci Ekonomii mogą wymiennie realizować takie przedmioty jak: Ekonomia Instytucjonalna lub

Ekonometria Panelowa, Ekonomia Pracy lub Analiza Matematyczna II, Ekonomia Sektora Publicznego lub Mikroekonomia Zaawansowana II.

Jednocześnie pierwsze w parach wymienionych przedmiotów są obowiązkowymi na 1 semestrze studiów magisterskich, więc zaproponowana alternatywa jest fikcją - student musi zrealizować Ekonomię Instytucjonalną, Ekonomię Pracy i Ekonomię Sektora Publicznego. Zniechęca to do realizacji alternatywnych i bardziej wymagających przedmiotów w dalszym toku studiów. Ponadto dobór par przedmiotów budzi wątpliwości (szczególnie Ekonomii Pracy i Analizy Matematycznej II oraz Ekonomii Sektora Publicznego i Mikroekonomii Zaawansowanej II). Proponowane jest zastanowienie się nad doбором alternatywnych przedmiotów oraz możliwością ich wymiennej realizacji nad od 1 semestru studiów licencjackich

- 6) Często poruszaną kwestią jest również położenie większego nacisku na **czytanie artykułów naukowych oraz pisanie esejów**. Ekonomia to głównie umiejętny sposób mówienia i pisania o różnych procesach i umiejętność łączenia wątków. Tylko pisząc jest się w stanie ustrukturyzować myśli i nauczyć się wypowiadać zwięźle i zrozumiale na zadany temat.
- 7) Kolejną kwestią jest położenie większego nacisku na **analizowania konkretnych przykładów** realizacji programów/polityk przy okazji omawiania teorii ekonomicznej. Postulat dotyczy szczególnie takich przedmiotów jak **Polityka Gospodarcza** oraz **Ekonomia Sektora Publicznego**. Padł również pomysł stworzenie jednego przedmiotu łączącego dwa powyższe w formie wykładu z ćwiczeniami, podczas których omawiane i dyskutowane byłyby konkretne *case studies*.
- 8) Podobny postulat dotyczył przedmiotu **Historia Myśli Ekonomicznej**, który w wariacie dla studentów Ekonomii mógłby być rozszerzony o ćwiczenia, na których omawiane byłyby teksty źródłowe oraz prowadzone dyskusje. Dla obecnej liczby studentów Ekonomii wystarczyłoby uruchomienie zajęć z jednym lub dwoma prowadzącymi oraz z ćwiczeniami co dwa tygodnie.
- 9) W komentarzach studentów powtarzał się też postulat stworzenia przedmiotów prezentujących zagadnienia **ekonomii heterodoksyjnej** lub co najmniej jednego, szczegółowo omawiającego szkoły ekonomii spoza głównego nurtu (w ramach przedmiotów swobodnego wyboru).
- 10) Z bardziej szczegółowych wskazań - przedmiot **Wstęp do Rachunku Prawdopodobieństwa i Procesów Stochastycznych** powinien znaleźć się w programie studiach licencjackich – propozycja ta była również

postulowana w dokumencie dot. studiów I stopnia. Mógłby być to przedmiot wspólny z obecnie funkcjonującym na kierunku MIESI Rachunkiem Prawdopodobieństwa. Z kolei na studiach magisterskich mogłaby funkcjonować jego wspólna kontynuacja.

- 11) Z kolei przedmiot **Ekonomia Międzynarodowa Zaawansowana** jest krytykowany za powtórzenie materiału z analogicznego przedmiotu ze studiów licencjackich oraz przedmiotu Ekonomia Rozwoju ze studiów magisterskich. Studenci postulują tutaj zmianę sylabusu przedmiotu, rozszerzając go o więcej współczesnych, bardziej zaawansowanych koncepcji (podejścia modelowego) oraz przykładów realizacji polityk m.in. w zakresie handlu zagranicznego.